Pasientskadenemnda - PSN-2010-810

Myndighet	Pasientskadenemnda - vedtak
Dato	2010-10-13
Doknr/publisert	PSN-2010-810
Stikkord	
Sammendrag	Anført feilaktig fjerning av livmor som følge av informasjonssvikt/manglende samtykke. Ansvarsgrunnlaget.
Saksgang	Klagesak nr N2010/0810
Parter	Kvinne - 46 år
Forfatter	Sissel Endresen, Tine Kari Nordengen, Øyvind Vennesland, Atle Larsen, Knut Hofft Kierulf.

I

Saken gjelder klage av 08.06.10 på Norsk pasientskadeserstatnings vedtak av 20.05.10 (NPE snr. 2009/02371). Pasientskadenemnda mottok klagesaken den 03.08.10.

Pasienten krever erstatning for depresjon og hudsykdom etter feilaktig fjerning av livmor den 24.11.08. Nemnda skal ta stilling til om operatør gav tilstrekkelig informasjon forut for operasjonen, eventuelt om det burde vært innkalt tolk.

Saksfremstilling:

Pasienten er en 46 år gammel kvinne. Hun er gift og har åtte barn. Hun kommer opprinnelig fra ---------- og er utdannet lærer.

Pasienten ble vurdert den 05.06.08 og søkt til vaginal hysterectomi og fremre plastikk. Den 15.06.08 skal pasienten ha vært på gynekologisk poliklinikk og fått forklart på engelsk hva operasjonen innebar. Notatet som omhandler konsultasjon 15.06.08 synes å ha blitt skrevet først den 27.11.08. Pasienten er i tidligere journaler beskrevet som ---------- talende med meget dårlig engelsk. Det står imidlertid at pasienten den 15.06.08 sa hun forstod alt og at alt var i orden med tanke på operasjonen. Den 23.11.08, dagen før operasjonen, skal pasienten selv ha pratet om operasjonen på engelsk som om hun forstod «alt».

To dager etter operasjonen, den 26.11.08, ble pasienten forklart at hun ikke lenger kunne få menstruasjon. Da ble pasienten sint fordi de hadde tatt ut hennes livmor. Pasienten har i etterkant av operasjonen vært plaget med depresjon og har også fått en hudsykdom.

Pasienten undertegnet skademeldingsskjema til Norsk pasientskadeserstatning den 06.07.09.

Norsk pasientskadeserstatning fattet den 20.05.10 slikt vedtak:

«---------- har ikke krav på erstatning etter pasientskadeloven.»

Det fremgår av premissene i Norsk pasientskadeserstatnings vedtak at det var grunnlag for å fjerne livmoren. Pasienten ga uttrykk for at hun forstod inngrepet. Sykehuset kan således ikke kritiseres for manglende informasjon, og sykehuspersonellets oppfatning må også sees på bakgrunn av at pasienten var 44 år gammel og hadde født 0.0.null barn. Norsk pasientskadeserstatning viser til at pasienten selv burde gitt uttrykk for at hun ikke forstod det som ble sagt. Det ble i henvisningsbrevet ikke fremsatt krav om tolk.

Medisinske vurderinger:

Norsk pasientskadeserstatning fremla saken for sin rådgivende lege, Mette Moen, spesialist i fødselshjelp og kvinnesykdommer. Hun uttalte i sin medisinske vurdering datert 01.02.10 at det var grunnlag for den aktuelle operasjon med å fjerne livmoren via skjeden, og foreta plastisk operasjon av vagina som behandling for hennes livmorfremfall. Inngrepet ble utført etter alminnelige prinsipper og retningslinjer. Legen har vært i god tro om at pasienten har oppfattet informasjonen ved to anledninger før inngrepet.

Pasienten var 44,5 år på operasjonstidspunktet, og det er ved denne alder meget liten mulighet for å få barn. Noen annen funksjon har livmoren ikke. Det er ikke grunn til å tro at fjerning av livmoren har påført pasienten skade eller økt risikoen for andre skader.

Pasientens anførsler/klagen:

Pasienten har ved klage datert 08.06.10 anført at hun ikke fikk god nok informasjon om inngrepet før operasjonen. Hun ville ikke latt seg operere dersom hun hadde fått den nødvendige informasjon om inngrepet. Hun trodde at livmor kun skulle løftes opp. Pasienten har anført at det er legens ansvar å bestille tolk for å forsikre seg om at budskapet blir forstått. Pasienten sliter nå med sin helse. Hun har fått psykiske problemer, og en hudsykdom som gir henne mye ubehag.

Klagesaken er lagt frem for Pasientskadenemnda til behandling.

II

PASIENTSKADENEMNDAS VURDERINGER:

Klagen er fremsatt i rett tid og tas til behandling etter pasientskadeloven § 15.

Nemnda har i motsetning til Norsk pasientskadeserstatning kommet til at pasienten har krav på erstatning forutsatt at pasienten har et tap på kroner 5000 eller mer.

Etter pasientskadeloven § 2 første ledd bokstav a har pasienter som har lidt tap på grunn av pasientskade, krav på erstatning dersom skaden skyldes svikt ved ytelsen av helsehjelp. Med svikt menes at behandlingen ikke har vært i tråd med gjeldende medisinskfaglige retningslinjer og prinsipper på behandlingstiden. Det er behandlingen, ikke sluttresultatet, som er gjenstand for vurdering.

Begrepet svikt i loven § 2 første ledd bokstav a gjelder også informasjonssvikt. Pasienten har anført at hun ikke forstod informasjonen som ble gitt forut for operasjonen, og at legen burde ha innkalt tolk.

Helsehjelp kan bare gis med pasientens samtykke, med mindre det foreligger lovhjemmel eller annet gyldig rettsgrunnlag for å gi helsehjelp uten samtykke, jf pasientrettighetsloven § 4-1. For at samtykket skal være gyldig, må pasienten ha fått nødvendig informasjon om sin helsetilstand og innholdet i helsehjelpen. Opplysning om den informasjon som er gitt skal nedtegnes i pasientens journal, jf pasientrettighetsloven § 3-5 siste ledd. Samtykke kan gis uttrykkelig eller stilltiende. Stilltiende samtykke anses å foreligge dersom det ut fra pasientens handlemåte og omstendighetene for øvrig er sannsynlig at hun eller han godtar helsehjelpen, jf pasientrettighetsloven § 4-2.

Man må være sikker på at pasienten har fått den nødvendige informasjon om inngrepet og konsekvenser av dette. Man må være særlig påpasselig der pasient og helsepersonell ikke har felles språk. I dette tilfellet pratet pasienten ----------, og noe engelsk, og behandlende lege pratet såpass dårlig engelsk at en sykepleier ble tilkalt for å tolke til engelsk. Pasienten sa at hun forstod alt ved konsultasjonen den 15.06.08. Nemnda er av den oppfatning at dette alene ikke er tilstrekkelig til å si at nødvendig informasjon ble gitt, tatt i betraktning de svært dårlige felles språkkunnskaper. Pasienten skal imidlertid selv ha snakket om operasjonen som om hun forstod alt den 23.11.08. Nemnda bemerker at dette journalnotatet synes å være skrevet den 27.11.08, etter operasjonen. Det er da ikke mulig å bygge på journalen som et tidsnært bevis. Pasientens reaksjon taler for at hun ikke hadde forstått operasjonens innhold. Muligheten for å gjøre et mindre omfattende inngrep ved at man kun fjernet livmortappen og heiste opp livmoren, burde vært vurdert. Der det er mulig å gjennomføre et inngrep på to forskjellige måter, må man ikke velge det mest inngripende alternativ med mindre man har forsikret seg om at det er dette pasienten har samtykket til. Det fremgår ikke klart nok av journalen at man har forsikret seg om dette.

På bakgrunn av dette finner nemnda at det foreligger svikt ved ytelsen av helsehjelp, jf. pasientskadeloven § 2 første ledd, og at pasienten har krav på erstatning forutsatt at hun har hatt et tap på kroner 5000 eller mer.

III

Vedtak:

1. *Norsk pasientskadeserstatnings vedtak av 20.05.10 omgjøres.*
2. *---------- har krav på erstatning for urettmessig fjerning av livmor forutsatt at tapet overstiger kroner 5000,-.*

Vedtaket er enstemmig.